

WERKEN AAN DE WATERLINIE

Overzicht projecten Oude Hollandse Waterlinie 2006-2019

Dit overzicht bevat alle projecten die het Programmabureau OHW in de periode tussen 2006 en 2019 heeft uitgevoerd.

In de periode 2006-2017 was dit onder auspiciën van de Stichting Groene Hart en Unie van Vestingsteden, vanaf 2017 van de Stichting Oude Hollandse Waterlinie.

Opgenomen zijn ook de projecten waarbij het Programmabureau als uitvoerder betrokken was.

In de legenda is een indeling van de uitgevoerde projecten opgenomen.

SOHW, 1-7-2019

legenda	
	onderzoek en inventarisatie
	educatie
	evenementen, marketing promotie
	recreatieve wandel- en fietspaden
	blauw(groene) projecten (water)
	publicatie/ publieksvoorlichting

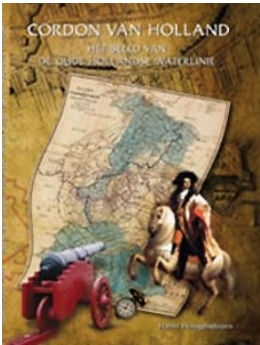
2006-2017

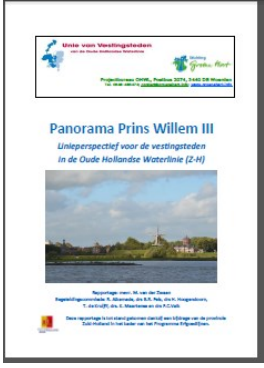
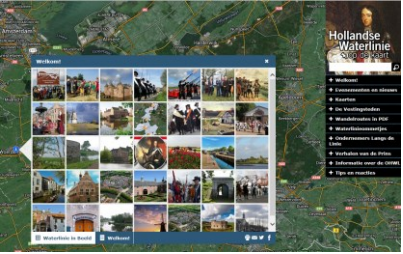

Unie van Vestingsteden
van de Oude Hollandse Waterlinie

nr	iconische afbeelding	titel en korte omschrijving	jaar	financiering
1		De Agenda voor de Oude Hollandse Waterlinie <i>De Agenda voor de Oude Hollandse Waterlinie is het eerste samenvattende rapport over de Oude Hollandse Waterlinie, een coproductie van SGH en Arcadis. Met ruim 60 beschreven gebieds- en promotie-projecten.</i>	2006	Ministeries van EZ, VROM en LNV

2		Vestingsteden onder vuur <i>Vestingsteden onder vuur</i> is een wandelgids, <i>Vestinglinies onder water</i> een fietsgids, met routes die veel vertellen over de waterlinie. Met veel historische achtergrondinformatie.	2007	Gemeenten, fondsen
3		Vestinglinies onder water <i>Vestinglinies onder water</i> is een fietsgids, met routes die veel vertellen over de waterlinie. Met veel historische achtergrondinformatie.	2008	Gemeenten, fondsen
4		Klimaatbestendig bouwen in het inundatiegebied van de OHW Het project <i>Klimaatbestendig bouwen</i> helpt gemeenten om klimaat-(water)bestendig bouwen toe te passen in het inundatiegebied van OHW.	2008	Ministerie van EZ
5		Voorstudie herstel Koeneschans (Vlist/Schoonhoven) <i>De voorstudie herstel Koeneschans</i> schetst de mogelijkheden om deze eeuwenoude schans te herstellen, her in te richten en te conserveren.	2008	Provincie Zuid-Holland
6		Oprichting Unie van Vestingsteden Tijdens een congres in Gorinchem is de <i>Unie van Vestingsteden</i> opgericht met als doel: gezamenlijke promotie en vermarkting van de linie. Hiervoor vervult het <i>Projectbureau OHW</i> van de SGH het secretariaat. Aangesloten leden zijn inmiddels: Gorinchem, Leerdam, Zederik, Molenwaard, Krimpenerwaard, Oudewater, Woerden, Bodegraven-Reeuwijk en Nieuwkoop.	2009	Unie van Vestingsteden
7		Het Leger langs de Linie In diverse vestingsteden organiseert het Projectbureau jaarlijkse optredens van <i>Het Leger langs de linie</i> , waarbij wordt samengewerkt met schutterijen als de Bergsche Batterij en de Borgerij. Inmiddels is het Leger langs de Linie een bekend icoon van de Waterlinie.	2009	Unie van Vestingsteden

8		Mobiele expositie over de OHW Deze <i>mobiele expositie</i> geeft een overzicht van ontstaan en geschiedenis van de Oude Hollandse Waterlinie, met presentaties van alle elf vestingsteden. De expositie rouleert langs stadhuizen, bibliotheken en dorpshuizen.	2010	Unie van Vestingsteden, fondsen
9		Cordon van Holland, het beeld van de Oude Hollandse Waterlinie De OHW werd vroeger wel aangeduid als het <i>Cordon van Holland</i>. Historicus Harm Hoogendoorn onderzocht oude kaarten en historische bronnen en brengt daarmee de Oude Hollandse Waterlinie tot leven. Deze cartografische studie is het standaardwerk over de geschiedenis van de Oude Hollandse Waterlinie.	2010	Ministerie van LNV, prov. ZHolland, N.Holland, Utrecht, waterschappen
10		Cultureel Zomerfestival Langs de linie In diverse vestingsteden zijn vier jaar lang <i>cultureel zomerfestivals</i> gehouden met o.a. het Leger langs de linie, activiteiten in de waterlinietent, muzikale optredens en exposities. Vanaf 2014 wordt jaarlijks de Prinsenmaand georganiseerd.	2010-2013	Provincie Utrecht
11		In het Spoor van de Prins <i>In het spoor van de Prins</i> is een recreatieve reisgids die door de elf vestingsteden voert met spannende verhalen over stadhouder Willem III. In deze gids zijn ook het waterliniep pad en de waterlinieommetjes opgenomen.	2011	Europese Unie, prov. Zuid-Holland en Utrecht, waterschappen en gemeenten
12		Waterlinie-ommetjes in de 11 vestingsteden (ca 40 km) Tussen 2012 en 2014 zijn in elf vestingsteden <i>waterlinieommetjes</i> aangelegd, van elk ca 3 a 4 km lang. Deze geven een beeld van de vestingwerken en zijn gemakkelijk bereikbaar, (verharde wegen). Langs de routers zijn in totaal ca 50 informatie-panelen aangebracht. De ommetjes zijn te vinden in Muiden, Weesp, Nieuwersluis, Woerden, Oudewater, Montfoort, Schoonhoven, Nieuwpoort, Leerdam, Gorinchem en Woudrichem.	2012-2014	Unie van Vestingsteden, prov. Zuid-Holland en Utrecht, waterschappen en gemeenten

13		Oude Hollandse Waterliniep pad Gorinchem-Muiden (109 km) In 2013-2014 is het <i>Oude Hollandse Waterliniep pad</i> aangelegd, dat loopt van Gorinchem via Schoonhoven en Fort Wierickerschans naar Muiden. De totale lengte bedraagt 109,6 km. De route voert langs alle 11 vestingsteden en verbindt deze steden met elkaar; in alle steden zijn zgn. waterlinie-ommetjes aangelegd. De route wordt gemarkeerd met ca 30 informatie-panelen, bankjes, hekken, stappen, picknickplekken en stickers van het wandelknooppuntennetwerk.	2013-2014	Unie van Vestingsteden, prov.Zuid-Holland en Utrecht, waterschappen en gemeenten
14		Panorama Prins Willem III De Oude Hollandse Waterlinie kan dienen als toetssteen voor integrale ruimtelijk-economische ontwikkeling. Het rapport <i>Panorama Prins Willem III</i> biedt een linieperspectief voor toekomstige stedenbouwkundige ontwikkelingen, net als het Panorama Kraijenhoff voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie.	2014	Provincie Zuid-Holland
15		Vestingsteden in het vizier Het rapport: <i>Vestingsteden in het vizier, merk en marketing van de vestingsteden in de OHW</i> is geschreven als handleiding voor merk & marketing in de vestingsteden De OHW biedt kansen voor gezamenlijke city- en regiomarketing en toetssteen voor gezamenlijke economische ontwikkeling van de 11 vestingsteden.	2014	Provincie Zuid-Holland
16		Wandelsite Waterlinie op de kaart In maart 2014 is de wandelsite www.waterlinieopdekaart.nl geopend. In 2015 zal deze site worden geïntegreerd in een vernieuwde website over de OHW: www.ontdekdewaterlinie.nl.	2014	Provincie Zuid-Holland

17		Vestingstedenroute en Vesting3hoek (Gorinchem, Woudrichem, Leerdam, Lingewaal) Ook Brabant en Gelderland maakten deel uit van de Oude Hollandse Waterlinie. om dit gegeven te onderstrepen zijn in 2014 twee wandelroutes geopend t.w. <i>Gorinchem-Woudrichem en wandelommetje Leerdam-Lingewaal</i>. De borden in Gorinchem en Woudrichem zijn inmiddels al weer in overleg met beide gemeenten aangepast, in het kader van de Vesting3hoek.	2014	Provincie Zuid-Holland, gemeenten
18		Waterlinieeborden langs de A 12 (Bodegraven-Reeuwijk) Op de plaats waar de Oude Hollandse Waterlinie de A 12 doorsnijdt, zijn in 2014-2015 twee grote <i>waterlinieeborden</i> geplaatst. Deze borden zijn duidelijk zichtbaar vanaf de A 12. Op de borden wordt o.m. verwezen naar het dichtbij gelegen Fort Wierickerschans.	2014-2015	Provincie Zuid-Holland
19		Expositie <i>Het geheim van de Prins</i> <i>Het geheim van de Prins</i> is een roulerende expositie over leven en werk van stadhouder en prins willem III. De grondlegger van de Oude Hollandse Waterlinie, maar ook koning van Engeland. In tien informatiepanelen, een beeld en enkele replica's wordt een beeld gegeven van de Prins en zijn tijd. De expositie circuleert o.a. in een aantal bibliotheken.	2014-2015	Provincie Zuid-Holland, fondsen
20		Cultureel Festival <i>De Prinsenmaand</i> Elk jaar wordt het <i>cultureel festival De Prinsenmaand</i> in de vestingsteden georganiseerd met concerten, opera- en theatervoorstellingen, excursies en exposities. Verder worden in enkele vestingsteden festivals gehouden met o.a. het Leger langs de linie en de Trompetter van de Prins.	2014-2015	Provincie Zuid-Holland en Utrecht, gemeenten ,fondsen

21	 DOORWEGDE A.A. Voorstel inrichting voormalige sluis Gouwsluis variant 'transportdijk' 14-04-2015/15-04-2015 Alphen aan den Rijn	Posten Altelaat en Gouwsluis (Alphen aan den Rijn) In het kader van de Rampjaarroute zijn twee lieux de memoires gerealiseerd in Alphen aan den Rijn: <i>Post Altelaat</i> en <i>Post Gouwsluis</i>. In Post Altelaat aan de Zieme, even ten westen van Zwammerdam, zijn resten van een voormalige schans te herkennen; hier is een kanosteiger met informatiepaneel gerealiseerd. In Post Gouwsluis (aan de Gouwe in Alphen aan den Rijn) had stadhouder Willem III zijn hoofdkwartier; de voormalige sluis van het Gouwekanaal kreeg hier een recreatieve herinrichting met informatiepaneel.	2015	Provincie Zuid-Holland, gemeente Alphen aan den Rijn
22		Herinrichting inundatiekom Enkele en Dubbele Wiericke (Bodegraven-Reeuwijk) De Wierickes vormen bij uitstek een linie-landschap. Al in 2014 zijn voorbereidingen getroffen voor een <i>inundatie-pilot langs de A 12</i>. De ecologische effecten zijn in kaart gebracht en er zijn onderzoeken verricht naar uitvoeringsvarianten. Er is overleg gaande met diverse partijen in het gebied, uiteraard allereerst de Agrarische Natuurverenigingen, verder HDSR, gemeente en Staatsbosbeheer.	2015-2018	Provincie Zuid-Holland
23		Herstel van de inlaatsluis bij de Enkele Wiericke (Oudewater) De Enkele Wierickesluis en de Goejanverwellesluis waren van groot belang voor de inundatiekom. De <i>inlaatsluis van de Enkele Wiericke</i> is in 2014 gerestaureerd; daarbij is een informatiepaneel geplaatst. Verder is er een overstapplaats voor kano's gerealiseerd, zodat kanovaarders hun boot over de Hekendorperdijk kunnen tillen.	2015	Provincie Zuid-Holland, HDSR
24		Op weg naar het Jubileumjaar 2022 (1) In 2022 is het 350 jaar geleden dat de Oude Hollandse Waterlinie werd gesticht. Conform de aanbevelingen van het Visierapport van prov. ZHolland worden voorbereidingen getroffen voor een <i>Nationale herdenking</i> van 350 jaar Oude Hollandse Waterlinie en Rampjaar.	2015-2016	Provincie Zuid-Holland

25		Licht op de linie (Schoonhoven/Nieuwpoort) In de festivalmaand september zijn een aantal OHW-monumenten in Schoonhoven en Nieuwpoort geillumineerd; dit in combinatie met vestingwandelingen in de avond.	2015	Provincie Zuid-Holland, gemeenten Krimpenerwaard en Molenwaard
26		Waterlinie for kids 1 Samen met het Erfgoedhuis Zuid-Holland worden jaarlijks in drie vestingsteden belevingsdagen gehouden voor de leerlingen van groep 7/8. Na de aftrap met de film over Neeltje uit 1661 en Job uit 2017 neemt de Trompetter van de Prins de kinderen met verteltheater en muziek mee naar de 17e eeuw. Prins Willem III duikt in de geschiedenis van de Waterlinie en schutters demonstreren het vechten in die tijd aan de hand van allerlei spannend wapentuig. De ochtend wordt afgesloten met een kennisquiz: wat hebben ze geleerd over de waterlinie?	2015-2017	Provincie Zuid-Holland, gemeenten
27		Rampjaarroute, 43 km (Alphen aan den Rijn, Bodegraven-Reeuwijk en Nieuwkoop) Zijn de slagvelden van de Oude Hollandse Waterlinie nog te beleven voor bezoekers? In het Rampjaar 1672 woedde een hevige strijd om de zwakste schakel van de waterlinie: het gebied tussen Woerden, Gouda en Alphen (de Oude Rijnzone). In het kader van de <i>Rampjaarroute</i> zijn in Zwammerdam, Bodegraven, Nieuwerbrug, Waarder en Meije ca 15 informatieborden geplaatst. In Meije is een kano-overstapplaats aangelegd.	2015-2016	Provincie Zuid-Holland gemeenten, fondsen
28		Vestingsteden aan de Lek: Groenplan Nieuwpoort (Molenwaard) Schoonhoven en Nieuwpoort zijn als vestingsteden aan de Lek elkaars contramural. Het <i>Groenplan Nieuwpoort</i> houdt in dat de huidige beplanting op de stadswallen Nieuwpoort op den duur wordt vervangen door historisch verantwoorde beplanting. Tussen Nieuwpoort en Schoonhoven ligt een schitterend uiterwaardengebied met hoge natuurwaarden; in samenwerking met Rijkswaterstaat wordt gewerkt aan het vergroten van de visuele relatie tussen Schoonhoven en Nieuwpoort.	2016	Provincie Zuid-Holland, gemeenten

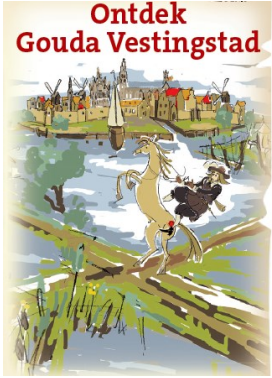
29		Inundatiesluis Nieuwpoort (Molenwaard) De inundatiesluis onder het stadhuis van Nieuwpoort was van groot strategisch belang. Naar de sluis is een bouwkundig onderzoek ingesteld; ook is de vleermuisenpopulatie in kaart gebracht. Tenslotte is er illuminatie aangebracht.	2016	
30		Recreatieve projecten Nieuwkoop (Nieuwkoop) Delen van Nieuwkoop werden in het Rampjaar geïnnundeerd; daarbij speelde de sluis van Woerdense Verlaat een belangrijke rol. Nieuwkoop heeft dus een waterlinieverleden. Daarom zijn in Nieuwkoop enkele recreatieve vaarroutes gerealiseerd, met o.a. een aanlegsteiger en vijf routeborden. Verder zijn enkele fietsroutes en wandelroutes voorzien van bewegwijzering. Ook zijn er informatieborden geplaatst bij Post Woerdense Verlaat en Post aan de Groene Jonker.	2016-2018	Provincie Zuid-Holland, Nieuwkoop, fondsen
31		Markering Nieuwe Franse Kade (Krimpenerwaard) De Nieuwe Franse Kade (of <i>Hemkade</i>) is een eeuwenoude keerkade die de Franse Kade verbindt met de Lekdijk. Het project houdt in dat over of langs deze kade ter markering twee informatieborden zijn geplaatst t.w. aan de Hemstoep en langs de Fransekade	2016	Provincie Zuid-Holland, Krimpenerwaard, fondsen
32		Retourtje Vlist (Krimpenerwaard) Het project <i>Retourtje Vlist</i> behelst de ontwikkeling van een recreatieve vaarroute over de Vlist; verder de realisatie van twee aanlegplaatsen voor sloepen, bij de Haastrechtse Molen en de Koeneschans.	2016	Provincie Zuid-Holland, Krimpenerwaard, fondsen
33		De Zouweboezem, een vergeten slagveld (Zederik en Lopik) Het project <i>Zouweboezem</i> betreft de buitendijkse boezem aan de Zouwedijk. In 1672 werd hier hard gevochten; zes molens werden door de Fransen in brand gestoken. Door een route met infopanelen en picnicplaatsen wordt deze geschiedenis weer levend gemaakt. De route voert via het voetveertje naar	2015-2016	Provincie Zuid-Holland, Zederik, fondsen

		Jaarsveld (gem. Lopik) waar de Fransen ook huishielden. De SGH wil ook de site (met o.a. oud gemaal en dijkmeetershuis met peilschaal) behouden.		
34		Sluis poort tot de Zouweboezem (Zederik) Het project behelst o.m. een archeologisch onderzoek naar de Zouwevoorboezem (zeven molenplaatsen), een bouwkundig onderzoek naar het v.m. Rijksstoomgemaal en de aanleg van een struinp pad. Verder is in Sluis een audionetic geplaatst. Uitgevoerd door SGH i.o.v. gemeente Zederik.	2016	Provincie Zuid-Holland, Zederik, fondsen
35		Vestingsteden in de linie De monumenteninventarisaties van de diverse vestingsteden wijken nogal van elkaar af. Inm dit odnerzoke zijn de inventarisaties op een rij gezet van Gorinchem, Nieuwpoort en Schoonhoven en vervolgens op een symposium in Oudewater gepresenteerd.	2016	Provincie Zuid-Holland
36		Meije bruggen (Nieuwkoop) Door tientallen lage bruggen is de Meiej slecht bevaarbaar voor sloepen; daarom zijn bij de laagste bruggen aanlegplekken gerealiseerd zodat de sloepen onder de brug kunnen worden doorgetrokken.		Provincie Zuid-Holland Nieuwkoop
37		Struinp ad Nieuwpoort (Molenwaard) Tussen Nieuwpoort en het veer van Schoonhoven bevindt zich een prachtig natuurgebied in de uiterwaarden. Gestreefd is naar een struinp ad door de uiterwaarden , maar dit bleek niet haalbaar; uiteindelijk is een deel van de route gerealiseerd.	2016	Provincie Zuid-Holland, Molenwaard

2017-2019

STICHTING OUDE HOLLANDSE WATERLINIE
 Houttuinlaan 4, 3447 GM Woerden
www.oudehollandsewaterlinie.nl
 Tel. 0348-447782; contact@ohwl.nl
 IBAN NL85 RABO 0324 5560 63 – KvK 6998 3135

38	 Ontdek Gouda Vestingstad	Gouda Waterliniestad (1) Samenwerkingsproject van Stichting OHW en Struinen & Vorsen in opdracht van Hist. Platform Gouda. Gouda is op de kaart gezet als waterliniestad, d.m.v. audiotours, storytelling-avond, een serie vestingwandelingen, historische modeshows en Prinsenconcerten. Ook is er een start gemaakt met historisch onderzoek over Gouda en de Waterlinie.	2017	Provincie Zuid-Holland, diverse fondsen
39		De Bieb onder Water (1) Een reizende expositie over de Waterlinie – met o.a. een pop van Willem III, een talking picture van de zonnekoning, diverse informatiebanners en allerlei replica's – trekt langs acht bibliotheken in ZHolland; dit in combinatie met lezingen, presentaties en minecraft workshops voor kinderen (m.m.v. Probiblio)	2017	Provincie Zuid-Holland
40		Op weg naar het Jubileumjaar 2022 (2) Er wordt een activiteitenprogramma voor 2022 voorbereid in overleg met de samenwerkingspartners van de Erfgoedtafel; daarnaast wordt het jaarlijkse waterliniefestival in september georganiseerd en verder het symposium met de vestingsteden.		Provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht
41		Waterlinie for kids II Samen met het Erfgoedhuis Zuid-Holland worden jaarlijks in drie vestingsteden belevingsdagen gehouden voor de leerlingen van groep 7/8. Na de aftrap met de film over Neeltje uit 1661 en Job uit 2017 neemt de Trompetter van de Prins de kinderen met verteltheater en muziek mee naar de 17e eeuw. Prins Willem III duikt in de geschiedenis van de Waterlinie en schutters demonstreren het vechten in die tijd aan de hand van allerlei spannend wapentuig. De ochtend wordt afgesloten met een kennisquiz: wat hebben ze geleerd over de waterlinie?	2017-2019	Provincie Zuid-Holland, gemeenten

42	 De verbeelding van de Waterlinie De beeldtaal van de Orliv, vervat in waterliniebanners, waterliniehaken, waterlinies en blauwe golven in het landschap	De verbeelding van de Waterlinie Het project bevat twee onderdelen: - een verkenning met inrichtingsplan van markeringselementen OHW met inzicht in bereidheid belanghebbenden (uitvoering Stichting Blauwzaam); - ontwerpwedstrijd voor beeldende kunstenaars voor de kunstobjecten/kunstzinnige beeldtaal met publieksparticipatie (uitvoering in overleg met Stichting Groene Hart Kunst)	2018-2020	Provincie Zuid-Holland
43		Inundatie Wierickes (Bodegraven-Reeuwijk) Er wordt een ontwerp gemaakt voor uitbreiding inundatiegebied Lange Weide dat gedragen wordt door de belangrijkste belanghebbenden; het streefdoel is ca 40 ha. Aspecten als waterberging, natuur, recreatie en cultuurhistorie krijgen ruime aandacht.	2018-2019	Provincie Zuid-Holland, gem. Bodegraven-Reeuwijk
44		Schansen Hollandsche IJssel (Krimpenerwaard, Oudewater) De schansen langs de Hollandsche IJssel worden zichtbaar en beleefbaar gemaakt door de aanleg van drie sloepensteigers in Haastrecht(Krimpenerwaard) en Oudewater; de locaties daar zijn de Oostkade bij de Goejanverwellesluis en de Grote Gracht.	2018-2020	provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht
45		Varen langs de Rampjaarroute (Woerden, Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk en Alphen aan den Rijn) Er wordt een vaarroute gecreëerd tussen Oude Rijn, Grecht en Meije (ca 43 km), met aanlegsteigers voor sloepen in de vier deelnemende gemeenten: Woerden Nieuwkoop, Bodegraven-Reeuwijk en Alphen aan den Rijn. Verder wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar de recreatiemogelijkheden bij de Woerdense Verlaat.	2018-2020	provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht, betrokken gemeenten
46		Stripboek Rampjaar 1672 Er wordt een stripboek over het Rampjaar 1672 samengesteld waarin het verhaal van het Rampjaar wordt verteld in een vorm die zowel voor kinderen als volwassenen interessant en boeiend is.	2019	Provincie Zuid-Holland

47		Gouda Waterliniestad (2) Vervolgproject, waarbij enerzijds publieksactiviteiten plaatsvinden (o.a. vestingwandelingen, concerten, deelname Zotte Zaterdag), anderzijds historisch onderzoek. Dit moet uitmonden in een publicatie over Van Beverningh en een expositie in 2022.	2019-2020	Provincie Zuid-Holland, diverse fondsen
48		De Bieb onder Water (2) Een reizende expositie over de Waterlinie – met o.a. een pop van Willem III, een talking picture van de Zonnekoning, diverse informatiebanners en allerlei replica's – trekt langs acht bibliotheken in Utrecht ; dit in combinatie met lezingen, presentaties en minecraft workshops voor kinderen (m.m.v. Probiblio)	2019	Provincie Utrecht
49		Op weg naar het Jubileumjaar 2022 (3) Het activiteitenprogramma voor het Jubileumjaar 2022 wordt concreet gemaakt in de vorm van 5 uitvoeringsprojecten en 5 aanjaagprojecten; daarnaast wordt het jaarlijkse Waterliniefestival in september georganiseerd en verder het symposium met de vestingsteden.	2019-2020	provincie Zuid-Holland, provincie Utrecht
50		Vestingsteden van Goud Het wandelboek voor de vestingsteden van de Oude Hollandse Waterlinie, met beschreven waterlinieommetjes en ook lange afstandsroutes. In totaal ca 250 km. Bevat ook veel cultuurhistorische achtergrondinformatie.	2019	Stichting Oude Hollandse Waterlinie